

At være opdrætter ... med eller uden killinger

En kort vejledning, og information om at blive opdrætter

At være opdrætter og have killinger kræver en indsats for at sikre, at man har sunde katte, og kan også indeholde nogle overraskelser - både dårlige, men forhåbentlig mest gode oplevelser. Denne korte guide vil introducere dig til at have katte, som du vil bruge til avl. Ikke om nogen specifik katterace, for meget af det, der er involveret i at være opdrætter, gælder stort set alle katteracer. Der kan dog være racer, som kræver særlige hensyn, og det vil være for omfattende at dække i denne vejledning.

Dette er derfor kun en forret, og ikke en komplet kogeboog eller en komplet detaljeret guide.

Forretningsplanen

Lad være at tro, at du kan lave en forretningsplan, og tjene en masse penge på dine dejlige katte. Dyr følger sjældent en plan, og at være en ansvarsfuld opdrætter, bærer lønnen i sig selv, og meget sjældent penge. Går det godt, så er der kun et lille underskud, eller overskud, efter alle udgifter er betalt. Og mange omkostninger i starten. Vær glad for dine gode oplevelser som opdrætter, for de er større end udgifterne.

En advarsel

En meget vigtig ting at huske, er at du har med levende dyr at gøre, og dyr gør ikke altid, gør hvad du forventer eller ønsker.

Når du har kat, skal både du og din kat tilpasse sig hinanden, og ikke mindst lære hinanden godt at kende, og være trygge i hinandens selskab.

Den skal være en del af familien, ligesom du gerne vil være en del af dens familie, når den har killinger.

Ligesom du har et behov for at sidde alene, har dine katte også behov, som du skal sørge for at opfylde, et af dem er at komme til dyrlæge, hvis der er behov for det.

Når din kat har killinger, skal den måske holdes adskilt fra de andre katte i en periode, mens den passer killingerne. Forvent derfor at den kan kræve ekstra plads.

Heldigvis klarer katten for det meste fødslen uden problemer, ligesom den også passer dem.

Men ønsker du sunde og gode sociale killinger, der er trygge ved mennesker, kræver det også en indsats fra dig, og somme tider ekstra arbejde hvis moderen har svært ved at give mælk.

Det er ikke et uoverkommeligt arbejde, og giver mange glæder og oplevelser, som man kan grine af, og nogle gange først bagefter.

Bemærk: Alle billeder i denne vejledning er computer generede (AI) billeder.

Hvorfor blive opdrætter ?

Det spørgsmål er du måske bedst til selv at fortælle, men jeg synes der er mange gode grunde til at blive opdrætter.

- ✓ Du har forelsket dig i en katterace.
- ✓ Du har tid og overskud, til andet end familien.
- ✓ Du vil gerne være med til at udbrede din katterace.
- ✓ Økonomien forskrækker dig ikke.
- ✓ Måske kender du en opdrætter der vil hjælpe dig i gang.
- ✓ Du vil gerne være medlem af et stort socialt netværk, af opdrættere.
- ✓ Måske vil du gerne have dine katte med på katte udstilling.
- ✓ Børn har godt af at være sammen med dyr

Mange opdrættere har killinger, men der findes også såkaldte "No Balls" opdræt.

"No Balls" er ikke opdræt i almindelig forstand, men et opdræt som består af neutraliserede og kastrede katte. Der er ofte også et stamnavn, men forskellen er at et "No Balls" opdræt ikke kan få killinger.

For nogen er det også en måde at starte, uden de problemer, som det at have killinger og fertile katte medfører. En måde at få erfaring med racen, og at have flere katte.

Og det kan være nemme at få fertile katte fra andre opdrættere, hvis man både har stamnavn, og erfaring med katte inden man får en fertil kat. For mange opdrættere er ikke særlig glade for

Fertile katte

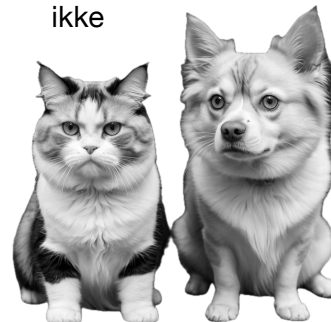
Du må ikke forveksle, det at have fertile katte, med at det er det samme som at have hund - det kunne næsten ikke være mere forkert.

Katte

- *Hunkatte* går i løb med mellem 1 til 4 ugers mellemrum, og bløder ikke..
- Hunkatten bliver ekstra kælen, og begynder at "syng". Mange kravler rundt med enden i vejret, og forbenende ned på albuerne. Deres sang kan vare flere dage, og over hele døgnet.
- Hunkatte bør ikke være i løb, flere gentagne gange, uden at blive parret, da de risikerer at få livmoder betændelse. Det skyldes at livmoderen ikke "skylles" ved blødning.
- Nogle hunkatte markerer også med urin, ligesom hankatte, når de er i løb.
- *Hankatte* kan have tendens til at markere deres territorie, ved at urinere. Denne urin lugter meget kraftigt, og er ikke behagelig, og kan være svær at fjerne efterfølgende.
- Da fertile katte holdes inde, markeres territorie f.eks. i møbler, vægge eller andre steder hankatten opholder sig.
- Ved nogle racer er det muligt at flere hankatte kan gå sammen, ved andre er det ikke muligt.
- For alle racer kan der opstå konflikter og uriner, når der er hunkatte i løb i samme husstand.

Hunde

- *Hunhunde* går i løbetid 1 måske 2 gange året, og bløder i denne periode.
- Hunhunden ændrer ikke nævneværdig karakter, men er måske lidt mere kærlig og redesøgende.
- Hunhunde får meget sjældent livmoderbetændelse, selvom de ikke parres.
- *Hanhunde* ændrer sjældent adfærd, men markerer når de luftes ved at urinere mange steder. Denne urin er for mennesker ikke særlig tydelig.
- De fleste hanhunde har ikke problemer med at flere går sammen.
- Som ved katte, kan der opstå konflikter, hvis der er en hunhund som også er i løbetid i husstanden.

Kom i gang

Nu skulle du gerne have lidt grundlæggende viden om, hvad det vil betyde for dig at blive opdrætter, og du har måske også taget stilling til om du vil være "No Balls" opdrætter, eller opdrætter med killinger. Selv om du ikke ønsker killinger, kan du godt læse videre.

Det enkleste for dig at starte med, er at få en fertil hunkat. Hankatten er også god at have, men når du starter som opdrætter, så start enkelt, og undgå at starte med en masse katte. Måske en enkelt fertil, og en steriliseret som selskab.

Det vil selvfølgelig være dejligt med en masse fertile katte, men der er også en risiko for, at du oplever det som en stor omvæltning.

Nogle opdrættere kan blive meget trætte, når deres katte går i løb, med få dages mellemrum. Og bare en enkelt kat i løb, kan for nogle være overvældende, fordi den ændrer sig så meget - og ikke mindst larmer, når den kalder på hankatten.

Men nu har du bestemt dig - du skal igang.

Måske har du også fundet en opdrætter som vil sælge dig en hunkilling, til opdræt. Hvis det er en erfaren opdrætter, er det måske muligt at du kan få vedkommende som mentor - altså en som vejleder og hjælper dig i gang.

Men lad være med at stå alene - der er mange regler og bestemmelser. Både nationale regler, men også i de forbund, hvorfra du får dine stamtavler til killingerne, Og en anden erfaren opdrætter kan bedre hjælpe dig, for de har været igennem det du nu skal. Og så med de spørgsmål som der ikke står nogen svar på i bøgerne.

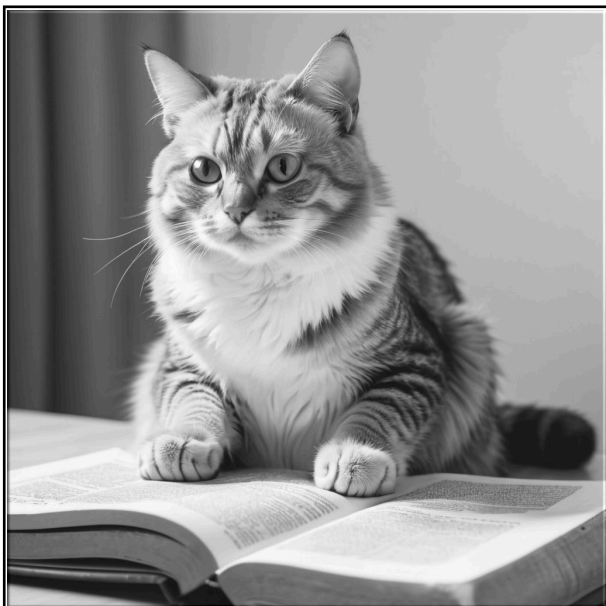
Og det er klogt at få hjælp og vejledning i starten, for du kan ikke forvente at "University of Facebook" giver dig de rigtige svar, eller kan komme hjem og hjælpe dig, når der er behov for råd og støtte.

Måske kan du endda være så heldig, og du får et netværk til andre opdrættere, og dermed bliver en del af et større fællesskab.

Så fra du får killingen, og til den er klar til at få killinger, går der sikkert mange måneder.

Og her er katte fælles skabet vigtigt, for på et tidspunkt får du brug for at låne en hunkat til din nu voksne hunkat. Og det er nemmere, og mere sikkert, at låne af nogen du kender, end en tilfældig fremmed hunkat, som du ikke kender historikken bag.

Og din mentor hjælper dig formentlig også igang med at, at lære mere om det at have et opdræt, og måske hjælpe dig med at få adgang til at låne en hunkat til parring.

Regler

Uanset om du vil være "rigtig" opdrætter med stamtavle, eller såkaldt "baggårds" opdrætter uden stamtavle, så er der nogle regler du skal følge.

Der hvor du er opdrætter, er der nogle nationale regler, om hvordan du skal behandle dine kæledyr. Der er normalt skrappe regler for kæledyr, end for hvad man kalder produktionsdyr - f.eks. køer og grise.

Typisk er det regler om:

- Hvornår killingen må rejse fra moderen.
- Skal den være chippet eller øremærket
- Må katte gå alene i flere dage
- Må de bo i bure, og ikke sammen med dig.
... og mange andre bestemmelser

DK MINOWISI
... it's not a mini cat

www.mainecoon.dk
facebook.mainecoon.dk
info@mainbecoon.dk

Side 4 of 8

20260628

Forbund

Mens du venter på at få din killing, eller på at den bliver voksen nok til at få killinger, så er det et godt tidspunkt at lære noget om din katterace, som du måske ikke vidste.

Du vælger naturligvis at være opdrætter med stamtavle, og her skal du så vælge hvilket forbund du bliver medlem af.

Der er flere forbund - nogle er nationale, og andre er internationale. Nogle af de mest udbredte internationale forbund er FiFe, TICA, WCF og CFA.

Der kan være mange holdninger om, hvilket forbund man *skal* være medlem af, men indtil du ved bedre, er det nemmeste nok at være medlem af det forbund, hvor den opdrætter du får din killing fra også er medlem. For her kender opdrætteren de regler der gælder.

Det er ikke alle forbund du kan blive direkte medlem af. F.eks. skal du være medlem af en national hovedklub som i Danmark er JYRAK, DARAK eller RACEKATTEN hvis du vil FiFe opdrætter.

Hvis opdrætteren ikke kan eller vil hjælpe dig, så er der i nogle forbund frivillige mentorer. Det kræver naturligvis at du er medlem af forbundet, for at de kan hjælpe dig. Mentorer er der for at hjælpe og vejlede nye opdrættere, så du kommer godt igang, uden at overtræde regler, eller fortryde at du blev opdrætter - måske fordi man oplever modgang.

Og det er vigtigt at du kender de regler der er i det forbund du bliver medlem af. Nogle forbund har flere restriktioner end andre, ligesom nogle har en anden måde at lave katteudstillinger på.

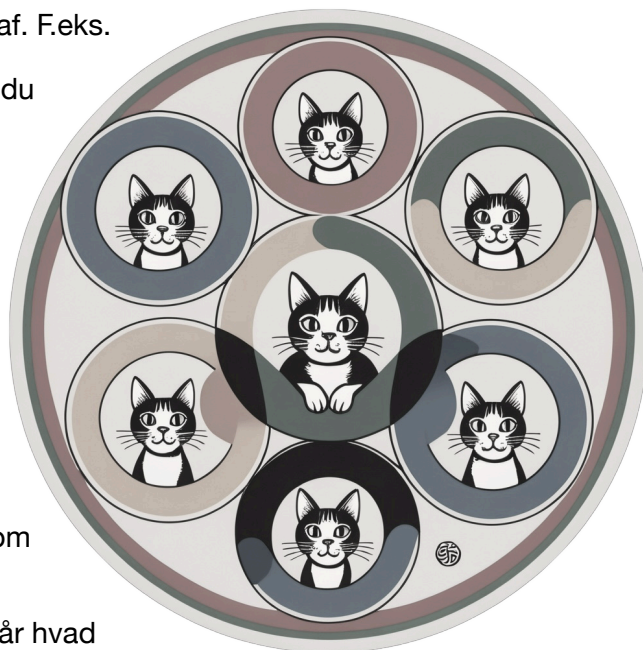
Der er altså forskelle på forbundene - både hvad angår hvad du må som opdrætter, men også omkring hvordan du må sælge dine killinger, og andre forskelle.

Feks. kan der være regler om:

- DNA test som anbefales eller kræves, før katten må parres.
 - Andre test som hørelse, hjerte (HCM) eller andre fysiske test som skal være lavet før katten må parres.
 - Regler om antal tær (Polydactyl)
 - Bestemmelser som er skrapere end de nationale regler, om hvornår katten må flytte fra sin mor.
 - Pelsfarver, mønstre og øjen farver som er godkendte - eller ikke godkendte.
 - Pelsfarver og øjne som kræver særlige test, før de må udstilles eller parres.
 - Godkendelse af lånte hankatte fra andre forbund
 - Hvor ofte må en hunkat have et killingekuld.
- og der kan kan være mange andre regler i de forskellige forbund.

Du vil dog ikke komme i fængsel eller få bøder, hvis du overtræder forbundenes regler, men måske hvis du overtræder de nationale kæledyrs regler.

Men overtræder du reglerne i forbundene, kan du i yderste konsekvens blive ekskluderet af forbundet, hvilket også betyder at du mister stamnavn og muligheden for at købe stamtavler. Måske får man en advarsel, hvis det er en mindre overtrædelse, men afhængig af reglerne og hvad overtrædelsen er, kan en sanktion være at stamtavler bliver meget dyrere, og at du i en periode ikke kan udstille dine katte.

Glæder og alt det andet

Det at være opdrætter og få killinger byder på utrolig mange glæder, som du måske kan have svært ved at forestille dig.

Glæden af:

- Missemor er blevet drægtig, og oplevelsen af hele forløbet indtil fødslen.
- Fødslen som du er med til som tilskuer, og kun sørger for at hjælpe hvis der er brug for dig, og sørger for at tørre killingen, og lægge den til mors bryst. Måske klipper du navlestrengen.
- Når killingerne vokser, og deres øjne åbnes for første gang, efter nogle dage.
- Lære killingerne at verden ikke er farlig, selvom støvsugeren larmer af dem, eller når dørklokken ringer, som betyder der kommer nogle nye de kan lege med.
- Missemor hvis hele verden, er at passe på hendes killinger, og har det bedst når de dier ved hende.
- Når du opdager, at du er nødt til at flytte dit pynt i stuen væk, fordi killingerne nu kan lege med alt.
- Hyggen ved at sove, med killingerne over det hele i sengen - og en der måske gerne vil ligge i din armhule.
- Din overraskelse over hvor hurtigt de er gået fra at veje 100g til 1Kg.
- Når killingerne leger med hinanden, og du overraskes over hvor de får al den energi fra.
- At killinger ikke er som hundehvalpe, for de kan selv finde ud af at gå i tissebakken, og har sjældent uheld.
- Og lige pludselig skal du vænne dig til at de ikke allesammen kan blive boende hos dig, men skal ud i verden til andre familier, som du skal stole på, at de ser dem som familie ligesom du gør.
- Måske glæden over killingerne nu er rejst videre ud i verden, som de kan bide i, i stedet for dig, når de skifter tænder, og du nu kan begynde at planlægge det næste kuld killinger.

Det ville være fantastisk hvis der aldrig var problemer, når du har kat og killinger.

Der kan derfor være en god ide at undersøge hvad en sygeforsikring på din missemor koster, og hvad den dækker.

For har din økonomi råd til:

- At din missemor er nødt til at få et kejsersnit kl. 23 om aftenen, da hun ellers vil dø. Altså en dyrlæge udenfor normal åbningstid, og en operation - ingen af delene er billige.
- Af en eller anden grund, er din killinger blevet syge og spiser ikke, øjnene løber eller du ved bare der er noget galt med dem og missemor. Og du har sådan passet på. Men ligesom mennesker, kan dyr også blive syge, uden der burde være grund til det.

Og så er der de andre omkostninger:

- En parring til din hunkat koster normalt hvad der svarer til prisen på en killing (i Danmark), så du skal være omhyggelig med at vælge en god hunkat, som er sund og rask uden arvelige sygdomme.
- Killingerne skal både vaccineres og steriliseres, og prisen på dine killinger skal gerne dække dette samt pris for parring. Men sådan er det ikke altid, hvis der kun er 1 levende killing.
- Mad - din hunkat skal have god mad, for at kunne lave gode killinger, og det kræver et kvalitetsfoder, og det er ikke det billigste i supermarkedet.
- Alt det praktiske - kradsemøbler, madskåle, tissebakker og kattedrus, godbidder og legetøj.
- Killingerne kan ikke kun leve af mors mælk - de kræver også et foder de kan vokse sig store og flotte med.

Men husk: At have killinger er en stor oplevelse. Måske kan man endda sammenligne det med at få børn. Det går bare meget hurtigere fra de er født, til de rejser hjemmefra.

DK MINOWISI
... it's not a mini cat

www.mainecoon.dk
facebook.mainecoon.dk
info@mainbecoon.dk

Side 6 of 8

20260628

Vil du vide mere ?

Livet som opdrætter er enklere, når man ved hvad man gør.

Og der er flere måder du kan lære mere om det at blive opdrætter. Du kan naturligvis læse en masse bøger, om katte og deres psykologi, og alt om racen i special bøger.

Men helt grundlæggende - få dig et netværk med andre opdrættere. Ikke nødvendigvis med den race du selv har. Naturligvis er din race noget specielt, med det meste omkring det at være opdrætter, gælder for stort set for alle racer.

Men dit netværk er en god hjælp. For eksempel er mange i tvivl om hvilken farve og mønster deres killinger har, for det skal stå i stamtavlen. Og her kan en erfaren opdrætter være en stor hjælp.

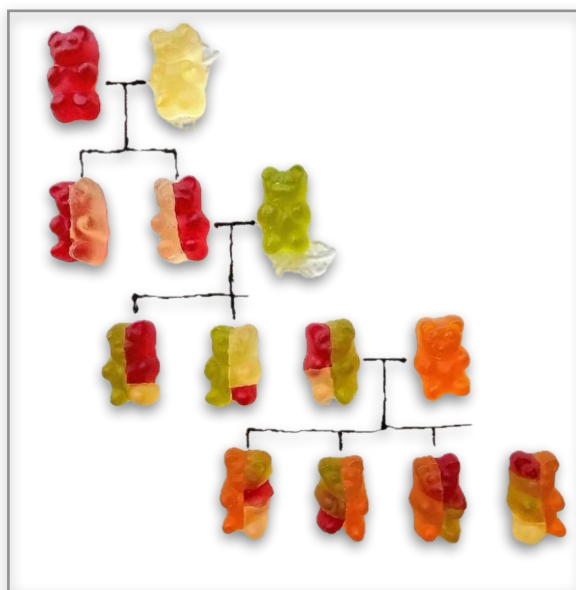
Eller hvad gør du, hvis missemor har svært ved at give mælk ?

Den slags spørgsmål, og mange andre kan et godt netværk hjælpe dig med. Og det giver også dig mere viden.

Men du vil naturligvis forbedre din race - det var derfor du blev opdrætter.

Så for at kunne forbedre din race, skal du både kende de standarder dit forbund har for racen, og så skal du finde ud af, hvordan du får de parringer du gerne vil have.

Hvordan sikrer du dig at det er sunde katte, som du bruger i parringer, så du undgår arvelige sygdomme. Måske sygdomme som betyder kattene får et kortere liv.

Vil din fine stribede kat, kunne få røde killinger - og hvordan ?

Så ikke bare regler kan være svære, men der er også en hel masse, som bestemmer hvordan dine killinger bliver, hvis du selv vil være med til at bestemme, og gøre din race bedre.

Måske har det forbund du er medlem, nogle kurser du kan deltage i. Ellers er der flere kursusudbydere, som tilbyder kurser i det at være opdrætter.

Herunder bla. Pawpeds, som er en frivillig, ikke kommerciel udbyder af kurser omkring katte. Foruden en stor database, hvor du kan finde oplysninger om andre katte og meget andet, har Pawpeds et helbreds program, som mange opdrættere og dyrlæger følger.

Pawpeds tilbyder et begynder kursus (G1), efterfølgende i stigende sværhedsgrad G2 og G3.

Og mange foreninger, som har til formål at udbrede viden om den race du opretter, har også kurser eller anden information, som du kan have glæde af. Den slags foreninger kaldes special klubber, og er for mange opdrættere en vigtig del af netværket, fordi der er nem adgang til andre opdrættere - som måske kan hjælpe med viden.

Men lær alt det du kan om din katterace, og også om hvordan du har et sundt opdræt. Du skal naturligvis altid gå til en dyrlæge hvis din kat er syg, men når du lærer mere om dem, så ved du sikkert mere om din katterace end dyrlægen gør.

Hvor finder du mere viden ?

Hovedklubber i Danmark

Jydsk Racekatte Klub	https://jyrak.dk
Raceketten	https://racekatten.dk
Darak	https://darak.dk

Special klubber i Danmark

Burmeser & british shorthair	http://www.bb-klubben.dk/
Dansk Ocicat	http://www.danskocicat.dk/
Siameser & Orienter ring	http://www.dso.dk/
Hellig Birma	http://www.birma.dk/
Europé	http://www.europeklubben.dk/
Maine Coon	https://mainecoonklubben.dk
Norsk Skovkat	http://www.norskskovkat.dk/
Perser & Excotic	http://www.perserexoticklubben.dk/
Ragdoll	http://www.ragdollklubben.dk/
Russian Blue	http://www.russianblue.dk/
Tyrkisk Van	http://www.van-tastic.dk/

Forbund (nogle af dem)

Felis Danica	https://www.felisdanica.dk/
FiFe - Fédération Internationale Féline	https://fifeweb.org/
TICA - The International Cat Association	https://tica.org/
WCF - World Cat Federation	https://wcf.de/en/
CFA - The Cat Fanciers's Association	https://cfa.org/
Oversigt over flere forbund	https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_cat_registries

Mere viden

Pawpeds	https://www.pawpeds.com
University of Edinburgh - gratis kurser	https://vet.ed.ac.uk/education/moocs-overview
University of Helsinki (MOOC) - gratis kursus	https://courses.mooc.fi/org/uh-veterinary-biosciences/courses/me-and-my-cat
Diploma Breeder - Felis Danica	https://www.felisdanica.dk/?page_id=7074

Rejser

EU - traveling with pets	https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/pets-and-other-animals/index_en.htm
USA - Pets and international travel	https://www.state.gov/transition-center/pets-and-international-travel